

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Sectorschets *E-Health*

Verenigd Koninkrijk

*>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal ondernemen*

Colofon

Dit is een publicatie van:
Netherlands Business Support Office te Manchester

Contactpersonen:
Els Steiger & Roxana de Raad
+44 (0)161 8346033
info@nbsso-manchester.co.uk
www.hollanduktrade.nl

Datum 21 | 09 | 2016

RVO.nl

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) is onderdeel van het ministerie van Economische Zaken. RVO.nl stimuleert ondernemers bij duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Over de grens liggen vele mogelijkheden en kansen. RVO.nl begeleidt ondernemers met internationale ambitie bij het vinden van informatie over de exportmarkt. Ook helpen wij bij het leggen van contacten met zakenpartners en het benutten van (financiële) ondersteuning.

NBSO Manchester

Het NBSO-netwerk bestaat uit 24 kantoren in 9 landen. De kantoren zijn gevestigd in regio's die kansen bieden voor Nederlandse bedrijven, maar waar geen ambassade of consulaat aanwezig is. De NBSO's hebben een uitstekend regionaal netwerk. Hierdoor zijn zij in staat u snel de juiste informatie te leveren. Bovendien heeft het NBSO goede contacten met de overheid in het land. Het NBSO-netwerk wordt mogelijk gemaakt door RVO.nl en werkt nauw samen met de Nederlandse ambassades in het buitenland. Het NBSO in Manchester maakt integraal onderdeel uit van het **Economisch Netwerk** in het Verenigd Koninkrijk. Dit netwerk bestaat tevens uit de Nederlandse Ambassade te Londen, de Landbouwrapraad en de Netherlands Foreign Investment Agency.

© 2016

Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld kunnen de betrokken partijen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor dit rapport is gebruik gemaakt van Ibisworld, Keynote evenals diverse openbare bronnen en gesprekken die het NBSO heeft gevoerd met bedrijven en organisaties die relevant zijn binnen de sector. Een specifieke bronnenlijst is niet toegevoegd maar kan op aanvraag worden toegestuurd.

Executive Summary

Het Verenigd Koninkrijk (VK) heeft te kampen met een begrotingstekort bij de Britse National Health Services (NHS) van £20 tot £30 miljard wat zorgt voor een sterke stimulans om het gebruik van technologie binnen de gezondheidszorg te verbeteren. Hierom heeft de overheid een nieuwe digitale strategie opgesteld. Deze strategie is bedoeld om de openbare diensten (inclusief de NHS) in het VK toegankelijker te maken en de kosten van gezondheidszorg te verlagen. Momenteel heeft 86% van de Britten internet, echter heeft slechts 2% contact met zijn huisarts via internet.

De komende 5 jaar is digitalisering van de gezondheidszorg prioriteit nummer 1 voor de NHS binnen het VK. Dit plan is verder uitgewerkt in het 5-jarige toekomstplan genaamd de "Five Year Forward View". De drie belangrijkste uitdagingen binnen de gezondheidszorg zijn hierbij het voorkomen van chronische ziektes, het uitbannen van ongelijkheid in behandeling in de zorg en het verbeteren van de effectiviteit van de zorg.

Een totale investering van £5.5 miljard wordt voor deze digitalisering uitgetrokken. Een van de doelen van de NHS is om voor 25% van de patiënten met een chronische aandoening voor 2020 zorg op afstand te regelen. Daarnaast wil de NHS ook paperless worden. Een startpunt hiervoor is het vanaf 2017 gratis verstrekken van apps en medische hulpmiddelen aan de Britten.

Om de transformatie naar digitale zorg te stimuleren is de NHS Digital in het leven geroepen. De verwachting is dat hierdoor veel van de huidige barrières voor digitale oplossingen zullen worden weggenomen.

In het VK worden medische zorg en sociale zorg apart aangeboden. Medische zorg wordt door de NHS geboden, sociale zorg is de verantwoordelijkheid van de lokale gemeente en private en particuliere initiatieven. Er vindt momenteel echter een decentralisatie (zogenaamde Devolutie) plaats, waarbij steden zelf controle krijgen over hun budget en dus medische en sociale zorg kunnen samenvoegen. Deze devolutie betekent een totale hervorming van het zorgstelsel en biedt kansen voor het implementeren van digitale oplossingen.

De digitale healthcare markt kan worden onderverdeeld in telehealthcare, mHealth, health analytics en digitale health systems. De omvang van de totale digitale healthcare markt binnen het VK is £2 miljard en zal naar verwachting groeien tot £2,8 miljard in 2018.

mHealth beslaat mobiele applicaties met betrekking tot gezondheid en/of welzijn en aangesloten draagbare apparaten. Dit kan weer opgesplitst worden in twee groepen: fitness en welzijn apps voor consumenten die geen persoonlijke medische gegevens gebruiken en clinical apps, die in hoge mate medische gegevens gebruiken. mHealth wordt gezien als het snelst groeiende segment binnen de digitale gezondheidssector. De NHS prioriteiten binnen deze subsector zijn het implementeren van wearables in de reguliere gezondheidszorg om zorg op afstand te kunnen bieden en het gebruiken van apps die de bevolking in staat stellen om gezonder te leven. Dit laatste draagt bij aan de aanpak van de NHS om te voorkomen in plaats van genezen.

Telehealthcare is de ondersteuning en bijstand op afstand met behulp van ICT en de externe uitwisseling van klinische gegevens tussen een patiënt en arts. Telehealthcare is verdeeld in Telehealth en Telecare. Telehealth systemen stellen de gebruiker in staat gegevens uit te wisselen met hun arts en Telecare systemen monitoren gebruikers op afstand om bijstand te kunnen verlenen. Vooral de Telehealth markt loopt momenteel

erg achter. Er wordt verwacht dat Telezorg het aantal "ziekenhuisbed-dagen" kan verlagen en daarmee kan helpen in de "bed-blocking" crisis, waarbij gezonde mensen onnodig in het ziekenhuis blijven liggen. NHS priorities zijn het voorkomen van bed-blocking, het helpen bij het voorkomen, monitoren en behandelen van langdurige ziektes en het genereren van oplossingen die ouderen in staat stellen langer zelfstandig thuis te wonen.

Informatiesystemen voor de zorg bestaat uit de digitale opslag en uitwisseling van gedigitaliseerde patiëntgegevens. Dit heeft voornamelijk betrekking op professionele medische dossiers. De prioriteiten binnen deze subsector zijn het creëren van systemen voor het beheren van Electronic Patient Records voor ziekenhuizen en het creëren van portals die systemen kunnen linken voor het delen van EPR met verschillende NHS trusts en Clinical Commissioning Groups.

Health analytics zijn software-oplossingen en analytische systemen die nodig zijn en in staat zijn om big data te bewerken. Big data is erg belangrijk voor de NHS vanwege de grote hoeveelheden data die dagelijks worden gegenereerd en de ambitie om paperless te worden. Echter is er op het moment in het Verenigd Koninkrijk niet genoeg kennis rondom Big Data. De prioriteit van de NHS is dan ook het implementeren van Big Data zodat de immense hoeveelheid informatie van Britse inwoners in bruikbare data kan worden omgezet.

Wet & regelgeving zijn binnen deze sector belangrijk. De wet- en regelgeving met betrekking tot e-health valt onder de verantwoordelijkheid van de MHRA (Medicines & Healthcare products Regulatory Agency). Zij bepalen de certificering van een product om de Britse markt te mogen betreden. Daarnaast zijn er twee belangrijke wetten met betrekking tot patiëntgegevens. Dit zijn de Data Protection Act en de Human Rights Act.

Bovendien is het belangrijk om rekening te houden met de verschillende NHS trusts en de wijze waarop deze georganiseerd zijn aangezien er nog steeds grote regionale verschillen zijn. Er zijn verschillende trusts benoemd tot Exemplars/Centers of Excellence op het gebied van digitalisering.

Er vinden binnen de sector verschillende beurzen & congressen plaats. Het bezoeken van deze activiteiten is binnen het VK nog steeds een zeer geschikte manier om in contact te komen met relevante partijen die kunnen helpen bij het betreden van de Britse markt.

Het Netherlands Business Support Office (NBSO) Manchester organiseert geregeld (oriëntatie) bezoeken aan belangrijke activiteiten. Voor deelname aan deze activiteiten en individuele ondersteuning bij het zoeken naar informatie en contacten kan rechtstreeks contact op worden genomen met het NBSO via info@nbso-manchester.co.uk.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Executive Summary	3
1 Voorwoord	6
2 De digitalisering van de Britse gezondheidszorg	7
2.1 Five Year Foward View	7
2.2 NHS Digital	8
2.3 Devolutie	8
3 De Digitale Healthcare Markt (E-Health).....	9
3.1 mHealth	9
3.1.1 Trends & Ontwikkelingen	9
3.1.2 Vooruitzicht	9
3.2 Telehealthcare	10
3.2.1 Trends & Ontwikkelingen	11
3.2.2 Vooruitzicht	11
3.3 Informatiesystemen voor de zorg	12
3.3.1 Trends & Ontwikkelingen	12
3.3.2 Vooruitzicht	13
3.4 Health Analytics	13
3.4.1 Trends & Ontwikkelingen	13
3.4.2 Vooruitzicht	14
4 Wet & Regelgeving.....	15
4.1 Registratie en Certificering	15
4.2 Patiëntgegevens	15
5 Digitale NHS Trusts / e-Health Clusters.....	17
5.1 Digitale NHS Trusts	17
5.2 E-Health Clusters	17
6 Fondsen & Programma's	18
7 Brancheverenigingen & Relevante organisaties	19
8 Beurzen & Congressen.....	20

1 Voorwoord

Beste Lezer,

De Britse National Health Services (NHS) zal in de komende jaren worden geconfronteerd met een begrotingstekort van £20 tot £30 miljard als de huidige manier van werken niet wordt gemoderniseerd. Dit biedt een sterke stimulans om het gebruik van de technologie binnen de NHS drastisch te verbeteren door betere monitoring en preventie van algemene gezondheid en chronische ziektes. De overheid heeft hierom ook een nieuwe digitale strategie opgesteld.

De verschuiving van de overheid naar de "digitale standaard" is bedoeld om de openbare diensten (inclusief NHS) toegankelijker te maken en de kosten van gezondheidszorg te verlagen, zodat meer geld elders kan worden geïnvesteerd. Deze verschuiving betekent dat digitale toegang tot publieke diensten voor Britten positieve gevolgen zal hebben op hun gezondheid en welzijn, werkgelegenheid en uitkeringen en biedt tevens meer mogelijkheden voor communicatie en integratie.

Momenteel heeft 86% van de Britten internet en is het Verenigd Koninkrijk een wereldwijde voorloper op het gebied van Digitalisering en e-commerce. Desondanks heeft slechts 2% contact met zijn huisarts via internet. In de tijd van een digitale samenleving heeft de NHS grootse plannen voor het optimaliseren van digital health.

Deze sectorschets is bedoeld om u een inzage te geven in de belangrijkste ontwikkelingen en prioriteiten binnen de NHS op het gebied van digitalisering binnen de zorg en hoe (Nederlandse) e-health oplossingen hier aan bij kunnen dragen.

Voor een algemeen overzicht van de Life Science & Health / Medische sector verwijzen wij u graag naar ons eerder verschenen kansenrapport 'Medische technologie in het Verenigd Koninkrijk'. Deze kunt u [hier downloaden](#).

Deze sectorschets gaat overigens niet in op de Private Healthcare Market binnen het Verenigd Koninkrijk. Hoewel deze sector groeiende is en innovatie in de private sector vaak sneller geïmplementeerd wordt, blijft de NHS de grootste zorgaanbieder binnen het VK. Slechts 10% van de Britten heeft private Health insurance. Uiteraard bestaan wel kansen binnen de private sector, waarover we u graag apart informeren.

Hebt u vragen of plannen m.b.t. het Verenigd Koninkrijk naar aanleiding van deze sectorschets, dan helpen wij u graag verder. Neem vrijblijvend contact op met het NBSO in Manchester via info@nbsso-manchester.co.uk of bel voor een afspraak naar +44(0)161 834 6033.

We wensen u veel leesplezier en hopen u binnenkort op de Britse markt te mogen verwelkomen!

Met vriendelijke groet,

Roxana de Raad
Chief Representative

2 De digitalisering van de Britse gezondheidszorg

De komende 5 jaar is de digitalisering van de gezondheidszorg prioriteit nummer 1 voor de NHS in het Verenigd Koninkrijk. Dit varieert van simpele oplossingen die het mogelijk maken online een afspraak te maken en recepten uit te geven, het voorbereiden van patiënten op een operatie met informatie of ondersteuning bij nazorg, tot aan complexe toepassingen zoals diagnose, monitoring en behandeling van ziektes, alsook het gebruik van big data om op nationaal niveau de zorg te kunnen verbeteren.

Versnippering van de markt en de autonome structuur van individuele NHS instellingen maken de inkoop en tenderprocedures per instelling verschillend en hierdoor zijn er meerdere "routes to market" voor uiteenlopende producten en services. Meer informatie hierover is te vinden in het kansenrapport [Medische Technologie in het VK](#).

2.1 Five Year Foward View

Het in 2015 uitgegeven 5-jarige toekomstplan van NHS England, de "[Five Year Forward View](#)", omschrijft de drie belangrijkste uitdagingen in de gezondheidszorg. Elk van de uitdagingen gaat gepaard met een digitale strategie;

- Het voorkomen van chronische ziektes
- Het uitbannen van ongelijkheid in behandeling in de zorg
- Het verbeteren van de effectiviteit van de zorg

Voor de digitalisering van alle aspecten van de NHS wordt in totaal een investering van £5.5 miljard uitgetrokken. Dit is onder meer onderverdeeld in £1.8 miljard om de NHS papierloos te maken, bijna £1 miljard voor het verbeteren van cybersecurity en £1 miljard voor het ontwikkelen en promoten van zorg op afstand. Een van de doelen van de NHS is om voor 25% van de patiënten met een chronische aandoening, zoals hoge bloeddruk of diabetes, voor 2020 de zorg op afstand te regelen.

Als startpunt heeft NHS Executive Simon Stevens in juni 2016 aangekondigd dat vanaf 2017 gratis apps en medische hulpmiddelen verstrekt zullen worden aan de Britten. Het project moet het voor patiënten makkelijker maken om zorg op afstand te ontvangen en met inzet van nieuwe technologie therapietrouw te blijven en gezonder te kunnen leven. Een panel van experts gaat de eerste 10 tot 15 apps en medische hulpmiddelen selecteren welke in april 2017 beschikbaar worden gesteld aan patiënten.

Eerder dit jaar zijn er een aantal 'Road maps' gepubliceerd waarin wordt gespecificeerd wie waarvoor verantwoordelijk is bij het transformeren van de digitale zorg. Deze roadmaps richten zich onder andere op;

- uitbreiding van NHS accredited apps die patiënten kunnen gebruiken om hun eigen zorg en gezondheid te organiseren. Hierbij zal worden samengewerkt met patiënten, mantelzorgers, bedrijfsleven en vrijwilligersorganisaties.
- Invoering van volledig elektronische medische dossiers die toegankelijk zijn voor patiënten, zorgverleners en sociale dienstverlening.
- Afspraken met dokters en herhaalrecepten moeten online aangevraagd kunnen worden.
- Het samenbrengen van de administratieve data en audits van huisartsenpraktijken en ziekenhuizen om de kwaliteit te verbeteren, onderzoek te kunnen verrichten en te kunnen identificeren wie welke zorg nodig heeft.
- inzet van technologie, waaronder smartphones, kan hier voor een groot deel een verbindende rol in spelen.

Het volledige "Personalised Health and Care 2020" plan is te lezen op de website van de overheid: <https://www.gov.uk/government/publications/personalised-health-and-care-2020>

2.2 NHS Digital

De transformatie naar digitale zorg zal vallen onder de verantwoordelijkheid van de in 2016 nieuwe in het leven geroepen NHS Digital. Het is de eerste keer in de geschiedenis van de NHS dat er een specialistische afdeling bestaat die e-health actief gaat implementeren. NHS Digital is een samenvoeging van de Health & Social Care Information Centre, NHS Connecting for Health en de NHS Information Centre tot 1 gestroomlijnde en minder complexe organisatie voor een betere integratie van informatie en technologie. NHS Digital zal tijdens de EHI Live show in november in Birmingham worden geïntroduceerd. Bij voldoende interesse organiseert het NBSO een oriëntatiebezoek aan deze beurs voor E-health bedrijven. Hierover meer in hoofdstuk 8.

De verwachting is dat NHS Digital er voor zal zorgen dat veel van de huidige barrières voor digitale oplossingen worden weggenomen. De in hoofdstuk 3 genoemde obstakels voor het optimaal benutten van digitale systemen - zoals onduidelijkheid voor artsen over de vergoedingen en de moeilijkheden omtrent het implementeren van nieuwe systemen - zouden in de toekomst niet meer aan de orde moeten zijn.

2.3 Devolutie

In het VK worden medische zorg en sociale zorg apart aangeboden. De NHS biedt medische zorg met budgetten vanuit de centrale overheid. Sociale zorg is de verantwoordelijkheid van de lokale gemeente maar wordt meestal betaald door de patiënten zelf.

Sinds 2016 komt hier echter verandering in. Manchester is de eerste stad die zelf complete controle over hun budget van £6 miljard heeft gekregen en hiermee zowel de medische als sociale zorg gaat samenvoegen middels de zogenaamde "Devolution Deal". De andere grote steden in het Noorden van Engeland zullen ook deze bevoegdheden krijgen. Manchester is vooralsnog de voorloper m.b.t. de implementatie van de Devolutie en de integratie van de zorg.

De statistieken in Manchester spreken voor zich; van alle afspraken met huisartsen is 60% niet medisch, maar in verband met sociale problemen (depressie, eenzaamheid, huishoudelijk geweld). 6% van ziekenhuispatiënten zijn verantwoordelijk voor 80% van het NHS ziekenhuisbudget (chronisch zieke en oudere patiënten, evenals bed-blocking omdat er geen goede opvang buiten het ziekenhuis is). Een totale hervorming van het zorgstelsel is nodig om de sociale ondersteuning te verbeteren en zo de kosten van de NHS te verminderen. In de strategie van de [Greater Manchester Combined Authority](#) zijn de belangrijkste prioriteiten preventie in plaats van behandeling en het linken van sociale zorg en medische zorg om vooral het welzijn van de bevolking te verbeteren. De Devolution is een totale hervorming van het zorgstelsel en biedt aanzienlijke kansen voor het implementeren van digitale oplossingen.

3 De Digitale Healthcare Markt (E-Health)

De sterk ontwikkelende markt van digital healthcare zoals beschreven in dit rapport omvat digitale oplossingen die kunnen monitoren, analyseren, of verbeteren van de gezondheid. De sector kan worden opgedeeld in *telehealthcare*, *mHealth*, *health analytics* en *digitale health systems*.

De wereldwijde markt voor digitale healthcare heeft een waarde van £23 miljard in 2014 en zal naar verwachting bijna verdubbelen tot £43 miljard in 2018, een samengestelde jaarlijkse groei van circa 18%. De omvang Britse markt is £2 miljard en met de juiste ondersteuning, zal naar verwachting groeien tot £2,9 miljard in 2018 met een samengestelde jaarlijkse groei van 11%, voornamelijk gedreven door de sterke groei in markten zoals mHealth apps (35%) en health analytics (24%).

Hieronder volgt een korte omschrijving van de sub-sectoren in het Verenigd Koninkrijk, de trends, ontwikkelingen en vooruitzichten.

3.1 mHealth

Mobiele applicaties met betrekking tot gezondheid en / of welzijn en aangesloten draagbare apparaten

mHealth kan worden opgesplitst in twee categorieën; 1) fitness en welzijn apps voor consumenten die geen persoonlijke medische gegevens gebruiken en in de meeste gevallen door de consument zelf worden aangeschaft; en 2) clinical apps die in hoge mate persoonlijke medische gegevens gebruiken en door artsen, patiënten en ziekenhuizen worden gebruikt voor rapportage, preventie, diagnose en/of het behandelen van een ziekte of aandoening.

mHealth is een opkomende markt en is nog klein en versnipperd. Echter, de apps sub-sector groeit snel en zal naar verwachting het snelst groeiende segment in de digitale gezondheidsector zijn de komende jaren met een verwachte toename in omzet van 35% tussen 2015 en 2018.

3.1.1 Trends & Ontwikkelingen

De hoge penetratie van smartphones in het dagelijkse leven betekent dat wereldwijd ongeveer 2 miljard consumenten in 2016 een smartphone hebben. Daarbij komt de drang van consumenten om gezonder te leven en meer controle te hebben over hun eigen gezondheid. In sommige markten wordt er zelfs onderzocht of het mogelijk is om de data van wearables te gebruiken als bewijs van een gezonde levensstijl, en hiermee de kosten van private gezondheidszorg te verminderen.

Uit onderzoek van Deloitte blijkt dat 50% van de Britse bevolking het internet gebruikt om zelf een diagnose te stellen en 75% online zoekt naar medische informatie. Van de ondervraagden zou 80% graag hun medische gegevens online bekijken en 90% zou een service gebruiken om vragen te stellen aan artsen, wat duidt op een hoge mate van vertrouwen in de gezondheidstechnologie.

3.1.2 Vooruitzicht

De Britse mHealth markt werd geschat op £75 miljoen in 2015, ongeveer 3% van de mondiale markt, en zal naar verwachting groeien in lijn met de globale groei van 35% in de komende drie jaar.

Verder worden er sterke ontwikkelingen verwacht met betrekking tot het gebruik van "wearables"; elektronische technologie dat is opgenomen in kledingstukken en accessoires die comfortabel gedragen kunnen worden op het lichaam, zoals fitnesarmbanden. Overheidsinitiatieven voor het landelijk verder implementeren van wearables in reguliere gezondheidszorg, alsmede het integreren van App data met digitale systemen, zullen sterke kansen in deze sub sector bieden.

NHS PRIORITIES

- Het implementeren van wearables in de reguliere gezondheidszorg om zorg op afstand te kunnen bieden. (doel: 25% van langdurige zieke patiënten ontvangen wearables in 2017)
- Apps die de bevolking laagdrempelig in staat stellen een gezonder leven te leiden en zo de nieuwe aanpak van de NHS te ondersteunen om te voorkomen in plaats van genezen (bijv. help bij stoppen met roken, apps om actiever te worden).

3.2 Telehealthcare

Ondersteuning en bijstand op afstand met behulp van ICT en de externe uitwisseling van klinische gegevens tussen een patiënt en de arts.

Telehealthcare is verdeeld in *Telehealth* en *Telecare*. Het belangrijkste onderscheid tussen de twee is dat *Telehealth* systemen de gebruiker in staat stelt om gegevens uit te wisselen met hun arts, terwijl *Telecare* systemen gebruikers monitoren om bijstand te verlenen op afstand, zoals met bijvoorbeeld valdetectie.

Telecare is een volwassen markt in het Verenigd Koninkrijk met de hoogste penetratie per hoofd van de bevolking in de 65-plussers categorie ter wereld. Het VK heeft een goede telezorg penetratie in vergelijking met andere landen met 14% van de 65-plussers met een Telecare service. Ter vergelijking: in Zweden is dit 11%, in Spanje 10% en in Duitsland slechts 3%.

De Telecare markt in het Verenigd Koninkrijk had een waarde van £90 miljoen in 2014. De NHS is verantwoordelijk voor 90% van de uitgaven in deze markt, de private gezondheidszorg neemt slechts 10% voor zijn rekening. Er is weinig geografische clustering in deze sector, dit is te wijden aan het zeer lokale karakter van de inkoopprocedures van Clinical Commissioning Groups, Acute Trusts en Foundation Trusts, alsmede de gefragmenteerde markt (zie ook het kansenrapport).

In tegenstelling tot de volwassen Telecare markt, loopt de Telehealth markt hier erg op achter. De adoptie van telehealth in de NHS is op dit moment beperkt en nog onderworpen aan een aantal barrières, waaronder vergoedingen binnen het NHS systeem. Uit onderzoek door het vakblad voor huisartsen "GP Magazine", blijkt dat 61% van de Clinical Commissioning Groups telehealth in 2014 in gebruik wilde nemen maar dit door traagheid en onzekerheden over het succes en vergoedingen niet voldoende gebeurde. Het totaal uitgegeven bedrag door CCG aan telehealth in 2014 was £15,2m.

3.2.1 Trends & Ontwikkelingen

Het VK heeft circa 65 miljoen inwoners met een vergrijzende bevolking. Op dit moment zijn er ongeveer 10 miljoen mensen ouder dan 65. Alhoewel de totale bevolking zal stijgen met 3% tussen 2015 en 2020, ligt de grootste groei in de oudere leeftijdsklasse. De verwachting is dat het aantal 65+ stijgt met 12% (met 1.1 miljoen) en het aantal 85+ers met 18% (met 300.000). De 55+ers behoren ook nog eens tot de snelst groeiende groep van internetgebruikers.

Het aantal personen met een chronische ziekte neemt ook toe; op dit moment hebben 15% van de Britten een langdurige ziekte.

Door bovengenoemde trends zal in de toekomst vrijwel zeker meer vraag ontstaan naar Telehealthcare.

Het VK kampt daarnaast met een "bed-blocking" crisis: er is een ernstig tekort aan ziekenhuisbedden omdat er momenteel geen adequaat vangnet is om vooral oudere mensen uit het ziekenhuis te ontslaan. In april 2016 werden gemiddeld 6,000 ziekenhuisbedden per dag bezet door gezonde mensen. Deze patiënten konden niet naar huis worden gestuurd omdat er geen thuiszorg beschikbaar is.

Het gebruik van Telezorg kan aantoonbaar het aantal "ziekenhuisbed-dagen" verlagen voor mensen met langdurige aandoeningen. De in 2012 uitgevoerde [Whole System Demonstrator](#) studie, het grootste onafhankelijk uitgevoerde Telehealth en Telecare programma in de wereld, toonde aan dat het mogelijk is een afname van 14% in het aantal bed-dagen te bereiken.

3.2.2 Vooruitzicht

Telecare diensten worden doorgaans gebruikt door lokale autoriteiten als onderdeel van de sociale zorg pakketten. Onderzoek wijst uit dat de meeste lokale overheden (ongeveer 53%) bereid zijn om te investeren in Telezorg. Er zijn echter regionale verschillen in de manier waarop lokale overheden hun begroting kunnen uitgeven. Zo wordt in Manchester momenteel een pilot uitgevoerd om gezondheidszorg en sociale zorg-budgetten samen te voegen voor een betere integratie. Het totaalbudget betreft hiervoor £6 miljard.

De Britse Telecare markt zal naar verwachting groeien met 4-5% van 2014 tot 2018. De groei zal worden gedreven door de vergrijzende Britse bevolking en een toename in de implementatie van Telehealthcare door lokale autoriteiten.

De Telehealth markt zal naar verwachting groeien met ongeveer 13% per jaar in de komende jaren. Dit is een verhoogd percentage van de afgelopen jaren, en door de ontwikkelingen met betrekking tot NHS Digital (zie 2.2) zullen de huidige barrières hopelijk worden weggenomen.

NHS PRIORITIES

- Telehealth en telecare die helpt bij het voorkomen, monitoren en behandelen van langdurige ziektes (Top 3 prioriteiten van NHS zijn kanker, hart- en vaatziekten en diabetes.)
- Oplossingen die ouderen in staat stelt langer zelfstandig thuis te wonen
- Voorkomen bed-blocking

3.3 Informatiesystemen voor de zorg

Digitale opslag en uitwisseling van gedigitaliseerde patiëntgegevens.

Deze subsector heeft voornamelijk betrekking op professionele medische dossiers: elektronische versies van traditionele papieren patiënt dossiers, bijvoorbeeld in de eerste lijn of acute ziekenhuis systemen, maar veelal met extra functionaliteiten. Deze markt wordt gedomineerd door grote, vaak internationale bedrijven.

De grootste van de vier subsectoren binnen de Britse E-health sector is die van informatiesystemen, inclusief elektronische medische dossiers en e-recepten. In 2014 was de totale markt voor "Digitale Health Systems" £137,4 miljoen, verdeeld over primary care (huisartsen, 65.2%) apotheken (herhaalrecepten, 1.4%) en ziekenhuizen en specialistische zorg (zoals revalidatie, 21.4%).

In 2009 heeft de NHS een poging gewaagd om via de "National Programme for IT" een landelijk systeem te implementeren voor Electronic Patient Records (EPR). Deze catastrofale poging werd in 2011 stopgezet nadat het project bijna £8 miljard gekost heeft en slechts bezuinigingen van net over de £3 miljard heeft opgeleverd.

Sindsdien is het aan de individuele CCG's en Trusts zelf om hun eigen systemen te kiezen en implementeren. Bij huisartsen is dit beter verlopen dan bij ziekenhuizen. 96% van huisartsen in het VK claimt digital health records te gebruiken, in vergelijking tot slechts 49% van de ziekenhuizen.

De grootste uitdaging binnen de NHS is dan ook het in gebruik nemen van EPR's binnen de NHS Trusts en tevens deze landelijk beschikbaar te maken voor zowel ziekenhuizen als huisartsen. De lokaal gebruikte systemen zijn nog nu nog niet aan elkaar verbonden.

3.3.1 Trends & Ontwikkelingen

De NHS heeft een visie voor "[Personalised Health & Care](#)" voor 2020. Een van de belangrijkste doelstellingen voor deze visie is dat alle zorgprofessionals toegang moeten hebben tot alle gegevens, kennis en informatie die zij nodig hebben m.b.t. de gezondheid van hun patiënten om diensten te verbeteren en kosten te verminderen.

In september 2016 heeft NHS England een nieuw initiatief in het leven geroepen om ziekenhuizen (NHS Trusts) te helpen bij het in gebruik nemen van nieuwe digitale Health Systemen. 11 van de meest digitaal geavanceerde NHS Trusts in het VK zijn benoemd tot zogenaamde '*Exemplars in Digital Revolution*' en ontvangen hiervoor een gezamenlijke subsidie van £100 miljoen. De ziekenhuizen zullen pilots uitvoeren m.b.t implementatie en integratie d.m.v. digitale oplossingen en zullen als voorbeeld dienen voor andere NHS ziekenhuizen in de toekomst.

De hoop is dat alle NHS Trust binnen enkele jaren gedigitaliseerd(er) zullen zijn en gegevens landelijk kunnen delen met andere ziekenhuizen en zorginstellingen. De 12 geselecteerde '*Centers of Digital Excellence*' zijn tijdens de NHS Health & Care Innovation Expo bekend gemaakt en zijn terug te vinden in hoofdstuk 5.1.

3.3.2 Vooruitzicht

De verwachte groei in deze sector is 6% per jaar met een totale omzet van £1,64 miljard in het VK in 2018. Door de groei patiënten met langdurige ziektes is er tevens een sterke behoefte om gegevens te kunnen delen, analyseren en ziektes beter te kunnen behandelen. Een landelijke database van patiëntgegevens en de mogelijkheid hier onderzoek op te verrichten is een prioriteit in de NHS Five Year Forward View. Contracten met ziekenhuizen voor het leveren van EPR systemen duren gemiddeld tussen de 5 en 10 jaar voor bedragen tussen de £30 miljoen tot £100 miljoen.

NHS PRIORITIES

- Systemen voor het beheren van Electronic Patient Records voor ziekenhuizen; dit dient geïmplementeerd te worden voor 2020 als onderdeel van de Personalised Health & Care 2020 visie en een "paperless NHS". NHS ziekenhuizen (Trusts) lopen sterk achter op IT gebied vergeleken met huisartsen.
- Portals die systemen kunnen linken voor het delen van EPR met verschillende NHS Trusts en CCG's.

3.4 Health Analytics

Software-oplossingen en analytische systemen die nodig zijn en in staat zijn om big data te bewerken.

Er is een groot potentieel voor de health analytics in het Verenigd Koninkrijk. Echter, uitdagingen rond toegang tot patiëntgegevens moeten worden overwonnen om de voordelen te maximaliseren en groeien de industrie.

Big data wordt vaak omschreven als "datasets waarvan de omvang te groot is voor typische software tools om vast te leggen, op te slaan, te beheren en te analyseren". Big data analytics wordt gedefinieerd als de software-oplossingen die nodig is om big data te analyseren. Dit omvat een breed scala van gebieden, waaronder: Data mining, geavanceerde analyses en data visualisatie.

Gezondheidszorg en life sciences behoren tot de grootste sectoren in het Verenigd Koninkrijk die big data gebruiken. Healthcare data wordt verzameld uit een aantal verschillende bronnen. De NHS verzamelt patiëntgegevens sinds 1989, en creëert jaarlijks 127 miljoen elektronische patiënt rapporten.

3.4.1 Trends & Ontwikkelingen

De NHS wil graag het potentieel van Big Data verzilveren. Door de unieke markt, waar slechts 1 grote zorgaanbieder is voor bijna de hele bevolking en waar dagelijks grote hoeveelheden data wordt gegenereerd, zou het Verenigd Koninkrijk uitermate geschikt zijn om Big Data toe te passen. Bijvoorbeeld om trends te identificeren in de algemene volksgezondheid en hier direct op in te spelen. Ook voor individuele patiënten en behandelingen kan Big Data van enorme toegevoegde waarde zijn.

Echter, het gebrek aan een eenduidig informatiesysteem in de NHS en de privacy vraagstukken met betrekking tot de Electronic Patient Records betekenen dat de data op dit moment nog niet optimaal gebruikt wordt. Hier zal de komende jaren verandering in komen door de visie van de NHS om in 2020 "paperless" te zijn. Dit zal een significante bron aan informatie genereren omdat de NHS dan al meer dan 60 miljoen elektronische patiëntgegevens zal beheren.

Ook blijkt er in het VK een tekort aan kennis op het gebied van Big Data; er zijn niet genoeg mensen die de kennis hebben om de Data zodanig te bewerken dat de informatie bruikbaar is. Uit een enquête van Monitor Deloitte gaf 46% van de ondervraagde deelnemers aan dat een gebrek aan kennis een drempel is om health analytics toe te passen.

3.4.2 Vooruitzicht

De Britse health analytics markt had in 2014 een omzet van £155 miljoen. Als de huidige drempels worden aangepakt, dan is de verwachting dat de markt met 24% kan groeien naar £365 miljoen in 2018. De huidige overheidsinitiatieven zullen ook de komende jaren nog een grote rol spelen bij de implementatie van big data.

NHS PRIORITIES

- Het implementeren van Big Data – systemen en kennis die de immense hoeveelheid informatie van Britse inwoners in bruikbare data kunnen omzetten

4 Wet & Regelgeving

Hieronder zal kort worden ingegaan op de belangrijkste wet- en regelgeving die gelden met betrekking tot e-health in het VK. De onderstaande informatie is bedoeld als richtlijn. Voor specifiek advies raden wij altijd aan een gekwalificeerde jurist te raadplegen.

4.1 Registratie en Certificering

Alle wet- en regelgeving die betrekking hebben tot e-health vallen onder de verantwoordelijkheid van de MHRA (Medicines & Healthcare products Regulatory Agency).

Om te kunnen bepalen of certificering van een product nodig is om de Britse markt te mogen betreden, moet er goed worden gekeken naar het primaire doel van het product of service om te beslissen of certificering nodig is. De MHRA zegt hierover het volgende;

"Consideration should be given to the difference between social care, well-being and health, which can become blurred. For example, an app that uses an accelerometer or gyroscope as a falls detector in epileptic patients is likely to be regulated as a medical device but the same app or device could alert someone if an elderly person has got up from a chair or bed in a social care context. As a detector of falls of a medical condition the app will qualify under the MDD and be regulated as a medical device but in the second case it will not meet the definition of a medical device and the medical device regulation would not apply."

Meer hierover; <https://www.gov.uk/government/publications/medical-devices-software-applications-apps/medical-device-stand-alone-software-including-apps>

Op deze pagina is een overzicht te vinden met links naar documentatie met specifieke eisen voor software. Dit is relevant voor bedrijven die bijvoorbeeld apps ontwikkelen, maar ook voor medical devices die met een software systeem opereren: <http://www.mhra.gov.uk/Howweregulate/Devices/Software/index.htm>

Bedrijven die e-health oplossingen ontwikkelen, kunnen ook terecht op de volgende website: <http://developer.nhs.uk/about/>. Hier zijn richtlijnen, tips en test omgevingen te vinden die meer inzicht geven over waaraan nieuwe apps moeten voldoen.

4.2 Patiëntgegevens

In relatie tot patiëntgegevens bestaat erg strikte wet- en regelgeving over hoe hier mee omgegaan moet worden. De twee belangrijkste zijn;

- **Data Protection Act (1998)**: gaat over hoe om te gaan met patiëntgegevens. Deze dienen veilig te worden opgeslagen en mogen alleen gebruikt worden met als doel de juiste zorg aan de patiënt te kunnen leveren.
- **Human Rights Act (1998)**: het respecteren van de privacy van alle individuen en hiermee dus geheimplicht ten aanzien van de medische gegevens van patiënten

Daarnaast moet er ook rekening worden gehouden met de volgende voorschriften;

- The common law duty of confidentiality
<http://www.hse.gov.uk/aboutus/meetings/hscarchive/2003/141003/c113h.pdf>
- The Confidentiality NHS Code of Practice
[https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/200146/Confidentiality - NHS Code of Practice.pdf](https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/200146/Confidentiality_-_NHS_Code_of_Practice.pdf)
- The NHS Care Record Guarantee for England
<http://systems.hscic.gov.uk/rasmartcards/documents/crg.pdf>
- The Social Care Record Guarantee for England
<http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20130513181011/http://www.nigb.nhs.uk/bookletlr.pdf>
- The ISO/IEC 27000 series of information security standards
<http://www.itgovernance.co.uk/iso27000-family.aspx>
- The Information Security NHS Code of Practice
<http://systems.hscic.gov.uk/infogov/codes/securitycode.pdf>
- The Records Management NHS Code of Practice
<https://www.gov.uk/government/publications/records-management-nhs-code-of-practice>
- The Freedom of Information Act 2000
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/36/contents>
- The Health and Social Care Act 2012
<http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2012/7/contents/enacted>

Tevens bestaan er specifieke richtlijnen voor gegevens die worden opgeslagen in de 'Cloud', deze zijn te vinden in de "Cloud Computing Guidance for Organisations". [Klik hier om deze te downloaden.](#)

Overige wet-en regelgeving die betrekking hebben op de Life Science & Health sector staan vermeld in het eerder genoemde kansenrapport.

5 Digitale NHS Trusts / e-Health Clusters

5.1 Digitale NHS Trusts

Hieronder volgen de meest vooruitlopende digitale NHS Ziekenhuizen (Trusts). De in **blauw** gemarkeerde ziekenhuizen zijn in september benoemd tot Exemplars/ Centers of Excellence zoals vermeld in hoofdstuk 3.3.1.

North Region

- Airedale NHS Trust
- Alder Hey Childrens NHS Foundation Trust
- **City Hospitals Sunderland NHS Foundation Trust**
- Northern Lincolnshire and Goole NHS Foundation Trust
- North Tees and Hartlepool NHS Foundation Trust
- **Royal Liverpool and Broadgreen University Hospitals NHS Trust**
- **Salford Royal Hospitals NHS Trust**
- Stockport NHS Foundation Trust
- The Newcastle Upon Tyne Hospitals NHS Foundation Trust
- **Wirral University Teaching Hospital NHS Foundation Trust**

Midland & East Region

- Cambridge University Hospitals NHS Foundation Trust
- Derby Hospitals NHS Foundation Trust
- **Luton & Dunstable University NHS Trust**
- Nottingham University Hospitals NHS Trust
- The Royal Wolverhampton NHS Trust
- **University Hospitals Birmingham NHS Foundation Trust**
- **West Suffolk NHS Foundation Trust**

London Region

- Chelsea and Westminster Hospital NHS Foundation Trust
- Guys and St Thomas NHS Foundation Trust
- Homerton University Hospital NHS Foundation Trust
- Imperial College Healthcare NHS Trust
- **Royal Free London NHS Foundation Trust**

South Region

- **Oxford University Hospitals NHS Trust**
- **Taunton and Somerset NHS Foundation Trust**
- **University Hospitals Bristol NHS Foundation Trust**
- **University Hospitals Southampton NHS Foundation Trust**
- Western Sussex Hospitals NHS Trust

5.2 E-Health Clusters

E-Health Cluster, Liverpool: <http://www.ehealthcluster.org.uk/>

Silicon Fen, Cambridge: <http://www.siliconfen.org.uk/about/>

Digital Health Accelerator, Londen
<http://digitalhealth.london/accelerator/>

6 Fondsen & Programma's

GET – delivering growth to ehealth business

Europees

<http://www.get-ehealth.eu/>

NHS National Institute for Health Research

Verschillende fondsen beschikbaar in het VK

<https://www.nihr.ac.uk/funding-opportunities/>

Innovate UK

Fondsen voor studies in het VK en in Europa

<https://www.gov.uk/government/collections/innovation-grants-for-business-apply-for-funding>

Health XL

Wereldwijd platform voor samenwerking in digital health

<https://healthxl.co/>

Ignite

Angel-led accelerator

<https://ignite.io/>

Start-ups:

Bent u een 'start-up' en wilt u meer weten over de start-up scene, investeringsprogramma's, accelerators, co-workingspaces en andere zaken, neem dan [contact met ons](#) op voor meer informatie.

7 Brancheverenigingen & Relevante organisaties

- Association of British Healthcare Industries
<http://www.abhi.org.uk/>
- Digital Health & Care Alliance
<http://dhaca.org.uk/>
- TSA (Telecare Services Association)
<https://www.tsa-voice.org.uk>
- British Healthcare Trades Association (BHTA)
<http://www.bhta.net/>
- British Health Care Association
<http://www.bhca.org.uk/>
- Royal Society of Medicine – Telemedicine & e-Health section
<https://www.rsm.ac.uk/sections/sections-and-networks-list/telemedicine-ehealth-section.aspx>
- Digital Catapult Centre
<https://www.digitalcatapultcentre.org.uk/>
- Trustech – Improving Healthcare through Innovation
<http://www.trustech.org.uk/>
- Academic Health Science Network
<http://www.ahsnnetwork.com/>

8 Beurzen & Congressen

NHS Health & Care Innovation Expo

7 – 8 september 2016, Manchester

<https://www.england.nhs.uk/expo/>

Care & Dementia Show

11-12 oktober 2016, Birmingham

<http://www.caredementiashow.com/>

International Technology Enabled Care Conference 2016

18 - 19 oktober 2016, Birmingham

<http://itecconf.org.uk/>

EHI Live

1 – 2 november 2016, Birmingham

<http://ehilive.co.uk/>

Bij voldoende interesse organiseert het NBSO Manchester een bezoek aan de EHI Live. Maak uw interesse kenbaar via events@nbs-manchester.co.uk

UK e-Health Week

3 – 4 mei 2017, Londen

<http://ukehealthweek.com/>

Bij voldoende interesse organiseren Oost NV en het NBSO Manchester een bezoek aan de UK e-health Week.

Maak uw interesse kenbaar via events@nbs-manchester.co.uk

Health + Care Conference

28-29 juni 2017, Londen

<http://www.healthpluscare.co.uk/>

Dit is een publicatie van:

Netherlands Business Support Office in Manchester /
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl)
Postbus 93144 2509 AC Den Haag
www.rvo.nl